

2. Навчальна практика з бібліотечно-архівних технологій. Матеріали практики. Національний університет «Острозька академія». URL: <https://moodle.oa.edu.ua/course/view.php?id=1092>

3. Освітньо-професійна програма «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в Національному університеті «Острозька академія». URL: https://www.oa.edu.ua/ua/osvita/ects/info_prog/bachelor/fakultet_mizhnarodnih_vidnosin/029_informacijna-_bibliotechni_ta_arhivna_sprava/

4. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Галузь знань «Культура та мистецтво». Накад МОН України 1378 від 12 грудня 2018 р. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/029- Inform.bibliot.ta.arkh.spr-bakalavr.28.07.pdf>

Ганна Савонова

м. Полтава

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЯК СПЕЦИФІЧНИЙ ДОКУМЕНТ ОСВІТНЬОЇ ТА НАУКОВОЇ РОБОТИ

Поширення комп'ютерів різних моделей, а також модифікація програмного забезпечення сприяла кардинальним змінам в освітній та науковій роботі вченого ХХІ століття.

Сучасний науково-педагогічний працівник просто зобов'язаний мати високий рівень інформаційної компетентності, а презентації вже давно стали невіддільною складовою його роботи. Тож, якщо скористатися пошуковою системою Інтернету, то незалежно від того, яку використовують користувачі

всесвітньої павутини, можна знайти багато викладених для широкого кола людей презентацій. І це говорить про те, що презентації вже стали самостійним інформаційним документом, який теж потребує класифікації, систематизації, а також теж повинен розглядатися з позиції інформаційної цінності та авторського права.

Для створення презентацій найчастіше використовується класична комп'ютерна програма PowerPoint, але молодь поступово віддає пріоритет іншим програмам, таким як: Canva, Google Презентація, Slides, Keynote, Visme, Piktochart тощо. Усі вони мають свою недоліки та переваги. Наприклад, PowerPoint – безкоштовний і входить в любий пакет Office від Microsoft, але його інструменти доволі обмежені, а тому презентації в PowerPoint виглядають нудними. Натомість Visme чи Canva мають більший спектр інструментів, що дозволяє зробити презентації яскравішими, зі значною кількістю аніме та переходів, але новачкам важко з ними швидко розібратися, і до того ж подібні програми не є повністю безкоштовними. І все-таки незалежно від того класичну програму обирає науковець для своєї роботи чи сучаснішу варто пам'ятати про головні задачі, які повинна виконувати презентація.

Переважаючі презентації в науково-педагогічній діяльності використовуються як наочний матеріал для полегшення лекційного матеріалу для здобувачів освіти. Візуалізація матеріалів через презентацію сприяє запам'ятовуванню інформації, формуванню асоціативних зв'язків між текстом, малюнком до тексту та промови лектора. Презентація часткового нагадує комікси, де текст доповнюється зображеннями і це нагадує мозку період комфортного (емоційно безпечного) знайомства з інформацією в ранні дитячі роки, коли батьки читали нам книжки та демонстрували ілюстрації до тексту. У такому разі навіть складна інформація сприймається легше, що є цілком природно, якщо врахувати переважаючи кількість людей на планеті з розвинутою візуальною пам'яттю, а також здатність людського мозку краще опрацьовувати візуальний, а не символічний матеріал. «При презентації

відбувається представлення аудиторії певної інформації, тобто презентація є однією з форм комунікації. При цьому вона поєднує в собі усне мовлення, ілюстративні матеріали, які пропонуються аудиторії у вигляді малюнків, схем, матеріальних об'єктів, а іноді є і можливість випробувати, оглянути ці об'єкти, щоб скласти про них свою власну думку. Таким чином, ефективність такої форми комунікації, як презентація обумовлена тим, що тут можуть бути одночасно задіяні кілька каналів сприйняття» [1, с. 12].

Презентація також допомагає науковцю представити результати своєї діяльності, що також активно використовується на наукових конференціях та семінарах. Зазвичай така презентація є структурованою та має на меті – візуальне доповнення самої доповіді науковця. До того ж такий вид презентації дозволяє зекономити час і представити дослідження глибше, ніж це б дозволяла 10-ти хвилина доповідь. І самі слайди презентації також можна буде використовувати для ілюстрування наукової статті чи монографії. А ті ж самі інструменти Google Презентації дозволяють співавторам корегувати матеріали одночасно, перебуваючи на відстані один від одного.

Кожна презентація робиться з певною метою. «У загальному випадку презентації за програмними цілями можна поділити на переконуючі та інформаційні. 1. Переконання як мета презентації. Найчастіше метою презентації є саме переконання аудиторії, до якої звертається виступаючий. Наприклад, презентація нового продукту має на меті переконати потенційних покупців у тому, що цей продукт їм потрібен. Презентація бізнес-проекту покликана залучити інвестиції, і навіть презентація підсумків виконаної роботи теж має на меті переконання. ... 2. Інформування також може бути метою презентації. При цьому типі презентацій основний акцент робиться на передачу інформації. Зазвичай вони проводяться для передачі технічної інформації, наукових матеріалів, огляду статистичних досліджень або іншої інформації, пов'язаної зі складними технологіями. Презентація допомагає в цьому випадку більш наочно і доступно подати складний матеріал, домогтися його засвоєння і розуміння аудиторією. Наприклад, метою такої презентації

може бути залучення уваги аудиторії до певної інформації, а очікуваним результатом – її сприйняття, розуміння і використання в подальшій роботі» [1, с. 14].

Презентація також допомагає і самому науковцю систематизувати результати та спростити їх до схем і таблиць, що ефективно не лише при підготовці доповіді, але й під час роботи над складними науковими проблемами. Хоча у такому разі – презентація представляє собою не готовий продукт назагал, а прототип, якій можна використовувати науковцю під час структурування текстової інформації, при роботі зі значною кількістю інформації або під час обговорення попередніх результатів з іншими науковцями (співавторами чи науковими керівниками). Зазвичай така презентація має паперовий вид, адже навіть при наявності різних комп'ютерних програм для креслення чи інтелектуальних мап контакт з фізичною матерією покращує мозкову діяльність людини та сприяє залученню усіх видів пам'яті до інтелектуальної діяльності.

Що ж стосується електронних презентацій як остаточного продукту наукової або освітньої діяльності, то вони представляють собою специфічний документ і мають автора чи групу авторів, а тому ці презентації також варто оцінювати з позиції інтелектуальної власності. Якщо презентація демонструє результати наукової діяльності автора/ів, то її цінність повинна визначатися на рівні цінності наукової роботи: монографії, наукової статті чи тез, отже презентація повинна бути визнана науковим документом з усіма відповідними критеріями, а також захистом авторських прав.

Презентація наукового рівня повинна зберігатися в електронних наукових бібліотеках з повною інформацією про автора/ів, дати виходу та кількості слайдів. До того ж така презентація повинна розглядатися як такий вид документа, на який може посилатися або сам автор або інші науковці у своїх матеріалах.

Якщо ж презентація є частиною навчально-методичної діяльності науково-педагогічного працівника, не містить власні напрацювання з якоїсь

проблеми, але створена для полегшення сприйняття навчального матеріалу студентами чи учнями, то така презентація може дорівнювати науково-методичному документу (навчальному чи навчально-методичному посібнику, методичним рекомендаціям, методичним вказівкам, конспекту лекцій), входити у звіти методичної діяльності освітянина та зберігатися на відповідних освітніх платформах з зазначенням дати видання та інформація про автора як «автора-укладника» чи «лектора».

Отже, як можна зазначити існує серйозна прогалина в документознавстві щодо недооцінки ролі наукової чи навчально-методичної презентації як специфічного документу. Наразі відсутні єдині вимоги до таких матеріалів, не враховується кількість та якість слайдів, повнота та цінність інформації. На жаль, цей результат інтелектуальної роботи також не захищається нормативно-правовими документами, не зараховується ні в наукову, ні в методичну роботу науково-педагогічного працівника, на презентації навіть не розповсюджуються вимоги щодо академічної доброчесності, і це при тому, що освітяни докладають чималих зусиль на створення цієї продукції.

Виникає питання, якщо сьогодні науко-освітянська спільнота визнає електронні наукові збірники як самостійні документи з представленими в них результатами наукової діяльності, тоді чому такими же самостійними документами не визнавати презентації? Презентації представляють собою один із результатів духовного виробництва інформаційного суспільства, що вже повинно привертати увагу до проблеми класифікації презентацій та формуванні певних вимог до цього продукту.

Джерела та література

1. Сусліков Л. М., Студеняк І. П. Презентація наукових результатів: навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2019. 300 с.